

במדינה

העם ויאט-נאם והמרחב

המעשה שישיפע על ענייניה של ישראל יותר מכל מעשה אחר שנעשה השבוע לא התרחש בתחומי המדינה עצמה, גם לא באחת מארצות ערב. הוא היה, לכאורה, אי רוע אמריקאי פנימי.

בעשרות קמפוסים וערים ברחבי ארצות הברית קמה לתחייה תנועה הקוראת להפסיק את מלחמת ויאט-נאם. אחרי הפוגה שנמשכה כמעט שנה, שוב חידשו המוני הנוער והמשכילים האמריקאים את המאבק שהביא בשעתו, להפלת הנשיא ג'ונסון. ממשלת ניקסון, שממילא הצהירה על נכונותה לחפש מוצא מסבך ויאט-נאם, הכריזה עתה כי הפגנות אלה רק יקשיחו את עמדת הקומוניסטים, ידחפו אותם לדרוש פינוי אמריקאי ללא תנאי.

האשמה זו הרחיעה את מארגני ההפגנות, שעמדו בשעתו בראש מסע הבחירות של הסינאטור יוג'ין מקארתי. כי הם ממילא דורשים שממשלת ארצות-הברית תאיץ את תהליך הדה-אסקאלציה של המתחים הבינ-גושיים, תוך יתור על המדיניות השמרנית שלה ועל אינטרסים כלכליים ויוקרתיים.

הם מאמינים, כי חיסול מלחמת ויאט-נאם תפתח את הדרך לחיסול מוקדי-הכוח אחרים, תקדם יותר מכל צעד בודד אחר את אפשרות ההבנה בין מוסקבה לבין וושינגטון, ואולי אפילו תפתח פתח לכיוון פקיסטן. עיסוקת-הבידה. לכאורה, אין כל זה נוגע למדינת ישראל. אולם המרחב הפך גם הוא זירה של עימות בינוגושי, והמתחים בין שתי המעצמות באזור אחר של העולם משתקפת גם ביחסים שביניהן, בזירה הישראלי-ערבית.

ייתכן כי תוצאת ההפגנות של השבוע, ושל המערכה שתימשך שם ללא-הפסקה נגד מלחמת ויאט-נאם, תהיה: דחיפת הנשיא ניקסון שיגביר את מאמציו להגיע לידי עסקת-הבידה עם מוסקבה — שאחד מסעיפיה החשובים יהיה עסקת-הבידה שתוצע על-ידי שתי המעצמות לישראלים ולערבים.

המשק

פיחות? מסיים? מיתון?

הסימנים הורו כולם על החמרת המצב הכלכלי: יתרות מטבע-החוץ ירדו ל-501 מיליון דולר, והתחזית היא שבקרוב ירדו מתחת לקרה-האדום המסוכן, ואילו שר האוצר זאב שרף הכזיז שרמת-המחיה המישיכה לטפס למעלה.

אבל גם בלי ההודעות הרשמיות הללו, לא היה קושי לחזות את הצעדים הצפויים במשק, למחרת הבחירות.

פיחות: זוהי שאלת-השאלות עד לרגע זה לא הגיעו ראשי האוצר להחלטה בנידון, וברור כי החלטתם תהיה מושפעת לא רק משאלות פנימיות כמו אינפלציה, ייקור המוצרים המקומיים, וצריכה מופרזת. הנקודה היחידה שאין כמעט עליה חולקים היא: לא יהיה מנוס מפיחות רציני. השאלה היא רק: מתי? ברור כמעט לחלוטין: זה לא יבוא מיד אחרי הבחירות.

שכר: לא יהיה מנוס מהעלאת-שכר כללית במדינה. האוצר יפעיל את כל השפי-עו על ההסתדרות, כדי שההעלאה תהיה קטנה ככל האפשר, ושתוצמד מיד לסעיף המחייב הקפאת-שכר לתקופה של שנתים לפחות.

מסים: כל העלאת-שכר תתרוקן מערכה המעשי, שכן צפויה שורה של העל-אות-מסים. ההעלאות העיקריות ידחו, כנראה, עד לאחר חתימת הסכמי-השכר, אולם ה-אוצר לא יימנע מהעלאת מסים עקיפים על מוצרים מסוימים, שאפשר יהיה להגדירם כ"מותרות".

עבודה: בתעסוקה לא יחול שינוי מהותי במידה שיהיה צימצום כלשהו, הוא יפגע בראש וראשונה בעבודות-פיתוח, בהן מועסקים בעיקר תושבי השטחים.

יחסי-חוב

השגריר המכיר בחוב

המתח הבטחוני, הממלא את הווייתו של כל אזרח בארץ, נוטה להשכיח מליבו בעיות אחרות, בעלות משקל לכשעצמן. אחת מאלו היא בעיית יחסיו עם גרמניה המערבית: בית: מי היא בכלל גרמניה המערבית? היש דבר כזה הנקרא גרמניה החדשה, או שזו אותה הגברת בשינוי מדי? מה כוחם האמרי (המשך בעמוד 16)

אלוני

אלוף נאדר, הפרקליט האמריקאי הישעיר הפך כמעט לגיבור לאומי ב-ארצות-הברית אחרי שניהל מאבק ממושך ומסוכן בחברות יצור המכוניות האדירות ורבות-ההשפעה. הוא הצליח, אחרי שנים של מלחמות, להוכיח את צידקת טענותיו כי מפעלי המכוניות האמריקאיים מייצרים מכוניות פגומות המסכנות את חיי נהגיהן.

המועצה לצרכנות יצאת

למלחמה נגד 'בואני' המכונית

הגרמנית אן.ס.א.ו. ומסחנות

באבק של איומים ולחצים

הפרשה נוגעת לשלושה תחומים מתחומי פעילותה של חברת אן.ס.א.ו. בישראל:

● **השרות ללקוחות:** במשרדי ה-מועצה הישראלית לצרכנות הצטברו תלונות רבות מקרב בעלי מכוניות אן.ס.א.ו., על השרות והיחס שהם נהקלים בו לאחר רכישת המכונית. מספר בעלי מכוניות העירו כי נתגלו פגמים רבים במכוניותיהם,

מי מפחד

משוולמית אלונאי?

שולמית אלונאי, החיכית המורדת של ה-עבודה, שהודחה על-ידי מפלגתה ממקום ריאלי ברשימת המועמדים לכנסת השביעית, עושה למלא בזמן הקרוב בישראל תפקיד דומה לזה שמילא ראלף נאדר ב-ארצות-הברית. בתפקידה כיושבת-ראש ה-מועצה הישראלית לצרכנות, יצאה שולמית אלונאי למלחמה נגד היבואנים הישראלים של המכוניות הגרמנית אן.ס.א.ו.

בשבוע שעבר פנתה שולמית אלונאי אל שר-התחבורה, משה כרמל, בדרישה להקים ועדת חקירה רשמית לחקירת פעולותיה של סוכנות הרכב הדר, בראשה עומד נפתלי שטיין, שהיא היבואנית של מכוניות אן.ס.א.ו., והטוענת כי מכונית זו היא מן הנפוצות ביותר בישראל.

עברתי על חיק התלונות שהצטבר אצל לנו נגד חברת אן.ס.א.ו., כתבה שולמית אלונאי לשר התחבורה, "גם שמעתי עדויות על שיטות הלחץ והאיומים שמפעילה חברת זו על מגישי תלונות נגדה. התומר שה-הצטבר אצלנו מצדיק לחלוטין פירסום או-הרה ברבים על מנת שהציבור יידע בפני מה הוא עומד בשעת רכישת מכונית אן.ס.א.ו. נוהג זה קיים בכל מדינה דמוקרטית, בה קיימים אירגוני צרכנות, והו, ל-מעשה, אחד התפקידים שהוטלו עלינו. עם זאת החלטנו לעכס את הפירסום בשלב זה וביקשתי את אנשי המועצה העוסקים ב-נושא והבקיאים בו להיפגש עמך ולהביא את התומר בפניך.

"אני מקווה כי לאחר הדברים שהוצגו בפניך וכן לנוכח השיטות הפסולות של איומים וסחיטה בהן משתמשים נציגי ה-חברה כנגד אזרחים הרוצים להגן על זכויותיהם, שתחלטי להקים, אם לא ועדת חקירה, כי אז ועדת בירור במשרדך לחשיפת עניין זה."

המשטרה נקראה להתערב

שבוע עומדת המועצה הישראלית לצרכנות להגיש למשרד התחבורה את חיק המיסומים, התלונות והחקירות, הי-מחייבים, לדעתה, התערבות ממשלתית בי-פעולות נציגי אן.ס.א.ו. בישראל. הפרשה, הנוגעת לאלפי בעלי מכוניות אן.ס.א.ו. בארץ, עשויה להפוך, לכשתתפוצץ, לאחת השערוריות הציבוריות הגדולות, שכן נפ-תלי שטיין, שחברת אן.ס.א.ו. הגרמנית עומדת מאחוריו, אינו מתכוון לשתוק, עו-מד להתחיר מלחמה השערה. גלוי-ידעת, האשמות-נגד, משפטים והתערבות קבוצות-לחץ עלולות לערב את ממשלת ישראל כו-

שטיין

שקוף מזדקר מכל שורה ושורה. ● **בשירותה של מכונות אן.ס.א.ו. 1200:** למומחי הרכב של ה-מועצה לצרכנות יש ספיקות בנוגע לכשי-רותה של המכונית מדגם זה, לשימוש ב-תנאי הארץ, בגלל העדרו של מצנן שמן.

"אינטרס פוליטי?"

בשלב זה נערכים שני הצדדים לקר-מכריע ביניהם. המועצה הישראלית ל-צרכנות, בראשותו של מנהלה עוזי בית-אוספת תיק של הוכחות נגד יבואני אן.ס.א.ו. בכמה מיקרים היא נתקלת ב-קשיים, שכן בגלל איומי החברה על המת-לוננים, יש כאלה שביטלו את תלונותיהם.

מכונית המריבה, אן.ס.א.ו. — מה פסול בה?

הנובעים מליקויים בייצורן. אולם, מאחר שפגמים אלה הופיעו אחרי תום תקופת ה-אחריות של החברה על המכונית, (6 חוד-שי נהיגה או 10,000 ק"מ) אין להם עם מי לדבר. כמה מהם, שניסו לטעון כי ה-חברה אחראית לליקויים, הועמדו בפני לחצים ואיומים, ובמיקרה אחד, של יועץ התעשייה טוביה פכטהולץ מרמת-גן, אף נדרשה המשטרה להתערב כתוצאה מתיגרת יריים שפרצה בין מנהל החברה, נפתלי שטיין, לבין הלקוח.

● **מחיר חלקי חילוף:** המועצה הי-ישראלית לצרכנות גילתה כי מחירי חלקי-החילוף מתוצרת בוש למכוניות אן.ס.א.ו. מדגם 1200, כפי שגורש הלקוח לשלם ע-בורם בחברת הדר, גבוהים ב-80% ממחיר-אותם חלקים עצמם, כפי שהם נמכרים על-ידי חברת לדיקו, הסוכנת הישראלית של חברת בוש. מחירו של צמיג למכונית אן.ס.א.ו. פרינץ-4, שאינו מיוצר בארץ, וה-מיובא מחברת מצלר הגרמנית, גבוה ב-חברת הדר ב-30% מהמחיר שנורשים צר-כנים לשלם אצל יבואני צמיגים אחרים. בתשובה על טענות אלה של המועצה ל-צרכנות, שיגר אליה עורך-הדין אמנון חלד-מכתב כשם חברת הדר, בו הוא כותב, בין השאר: "מחוך הנימה של מכתביכם ה-אחרונים, הנכם משמשים, על סמך פעולת-

תברת הדר מצידה בלשים כדי לאסוף ח-לצרכנות. זו אחת-אין לה מה לעשות ועושה לו צרות, רת הדר לכתב ה-ככמה תלונות ה-הדר, נפתלי שטיין, כיחה זדון. הם מושג בהם. ית-באשר לט-הגבוה בחב-שוק, יש לטענתו, גם מדויק הדר 40 לטענת יש קו-לדיון ר-חברת רר